

Sporočilo za javnost | Ljubljana, 8. junij 2021

Gospodarsko stanje in naložbena klima:

»Privlačnost Slovenije še naprej narašča, predvsem zaradi visoke kakovosti in razpoložljivosti lokalnih dobaviteljev«

Rezultati 18. raziskave Slovensko-nemške gospodarske zbornice

Nemčija je najpomembnejša gospodarska partnerica Slovenije. Nemško-slovenski gospodarski odnosi se z blagovno menjavo v višini skoraj 11 milijard evrov nadaljujejo v pozitivnem trendu, nanje pa vpliva visoka stopnja izvoza slovenskih podjetij v Nemčijo. Tudi glede neposrednih naložb sodi Nemčija z naložbami v višini 1,4 milijarde evrov v sam vrh najpomembnejših tujih vlagateljev. Slovenija se med 15 državami SVE, ki so sodelovale v raziskavi, uvršča med tri najboljše države na področju raziskav in razvoja. Slovenija tako ponuja vse pogoje za digitalno preobrazbo in uvajanje industrije 4.0 na vseh ravneh.

Nemška podjetja po lastnih izračunih ustvarjajo skoraj 15 % prometa, predstavljajo 20 % celotnega slovenskega izvoza in zaposlujejo okoli 8 % vseh slovenskih delojemalcev. Dodana vrednost na zaposlenega je v povprečju 25 % višja od slovenskega povprečja in znaša 37.776 evrov. Območje Srednje in Vzhodne Evrope velja danes za Nemčijo za enega najpomembnejših gospodarskih prostorov, poslovnih partnerjev in destinacij za naložbe. Zato nemške zunanje gospodarske zbornice (AHK) od leta 2006 izvajamo skupno raziskavo o gospodarskih in naložbenih razmerah v državah Srednje in Vzhodne Evrope. Zadnja raziskava vseh nemških zunanje gospodarskih zbornic (AHK) je v 15 državah Srednje in Vzhodne Evrope (SVE) potekala od 1. februarja do 9. marca 2021.

Okvirni gospodarski pogoji niso optimalni in na številnih področjih je še vedno potrebno ukrepanje

Anketa vsako leto vsebuje vprašanja o oceni gospodarskih razmer, ekonomske politike, okolja za naložbe v Sloveniji in razmer na trgu dela. Slovenija se je tako kot skoraj vse države v Evropi po več letih dinamične rasti leta 2020 sprijaznila z recesijo, kar je posledica pandemije. Pričakuje se, da se bo gospodarska rast leta 2021 vrnila, kljub temu da se država še vedno spopada s številnimi izzivi. **Okvirni gospodarski pogoji niso optimalni in na številnih področjih je še vedno potrebno ukrepanje.** Eden izmed njih je pomanjkanje kvalificiranih delavcev, ki so nujno potrebni v predelovalni industriji. Pomankanje je posledica ekspanzivne naložbene politike lokalnih podjetij in težnje po migraciji delovne sile v druge evropske države. **Za nemška podjetja je trenutna faza rasti idealen čas za vstop na trg in razširitev proizvodnih zmogljivosti.**

Slovenija je glede na lokacijske pogoje vse bolj privlačna kot v preteklih letih. Posebej je treba poudariti kakovost in razpoložljivost lokalnih dobaviteljev. Pozitivno pa izstopata tudi infrastruktura in plačilna disciplina. **Prejšnja vlada je še posebej pozitivno vplivala na področje predvidljivosti gospodarske politike ter politične in socialne stabilnosti. Pod sedanjo vlado so se te prednosti ponovno zmanjšale.** Vendar pa produktivnost in pripravljenost zaposlenih za

delo ostajata pomembna spodbuda za naložbe, ki jo ovira le pomanjkanje kvalificiranih delavcev, zlasti v obrtnih panogah.

Raziskava Slovensko-nemške gospodarske zbornice (AHK Slovenija) o gospodarskem stanju v Sloveniji za leto 2021 je pokazala, da je Slovenija prepričljivo prekosila 14 držav Srednje in Vzhodne Evrope kot najboljša lokacija za raziskave in razvoj. Tako Slovenija izpolnjuje vse pogoje za digitalno transformacijo in vpeljavo industrije 4.0 na vseh ravneh ter odpira nove možnosti za sodelovanje. V sklopu letne raziskave se ocenjujejo gospodarsko stanje, gospodarska politika, privlačnost za naložbe v Sloveniji in stanje na trgu dela.

Kot je povedala **Katja Stadler**, direktorica Deslo – AHK, poslovne storitve d.o.o., se pozitivni gospodarski obeti odražajo tudi v ponovno rastoči pripravljenosti za naložbe od leta 2021 naprej. *»Podjetja so se razveseljivo pozitivno odzvala na vprašanje o nadaljnjih naložbah v Sloveniji. Nekaj manj kot 20 % anketirancev želi dodatno povečati svoje naložbe, več kot 62 % pa želi ohraniti raven naložb.«*

Vendar pa togo delovno pravo, visoke davčne obremenitve in naraščajoči stroški dela vplivajo na naložbeno dejavnost. *»Slovenija v tem pogledu zaostaja za povprečjem Srednje in Vzhodne Evrope.«*, je izpostavila **Gertrud Rantzen**, predsednica Slovensko-nemške gospodarske zbornice, in dodala, da se je to še posebej izkazalo tudi v času pandemije covid-19, saj država ni uredila zakonske podlage za delo od doma.

Christof Vollstedt, član upravnega odbora Slovensko-nemške gospodarske zbornice in direktor družbe Henkel Maribor d. o. o.: *»V Sloveniji smo prisotni že več kot 30 let in zadovoljni smo tukaj, v prvi vrsti z ljudmi, dobra je tudi infrastruktura. Po drugi strani pa postaja močna slabost te države delovno-pravna zakonodaja, ki se bo morala prilagoditi, v kolikor bo Slovenija želela dosegati pričakovanja tudi na tem področju. To je zagotovo velika slabost te države kot tudi previsoka obdavčitev plač.«*

Simon Franko, član upravnega odbora Slovensko-nemške gospodarske zbornice in direktor BASF v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji: *»V svetu opažamo konjunkturo, kar pa prinaša tudi določene izzive, predvsem ne vemo, koliko časa bo le-ta trajala. Zato je na tem mestu pomembno, da Slovenija razmisli, kako bo pritegnila še več tujih investorjev: »nearsourcing«, digitalizacija in »Green Deal« so velike priložnosti na tem področju. Postati moramo ambiciozni, da se država z lestvice konkurenčnosti WEF do leta 2025 premakne z današnjega 34. mesta med 20 najbolj uspešnih gospodarstev.«*

POVZETEK RAZISKAVE

Slovenija lahko kljub tradicionalnim pomanjkljivostim še naprej ohranja vodilni položaj med državami Srednje in Vzhodne Evrope. Vendar so za uvrstitev na sam vrh potrebna še dodatna prizadevanja za izboljšanje poslovnega okolja. Letošnji rezultati kažejo na neznatno izboljšanje ključnih lokacijskih dejavnikov, ki so nepogrešljivi za naložbam prijazno okolje. Kljub temu pa čakajo vlado še pomembne naloge in izzivi, ki jih je treba rešiti in nemudoma izvesti. To ne vključuje le hitrega in doslednega izvajanja ukrepov privatizacije in ustvarjanja naložbam prijazne klime z/s:

1. davčnimi olajšavami za naložbe, zlasti manjše naložbe v raziskave in razvoj,
2. nadaljnjimi ukrepi za olajšanje obdavčitev, zlasti z uvedbo nadaljnjih davčnih stopenj,
3. omejitvijo socialnih prispevkov za zmanjšanje stroškov dela,
4. večjo fleksibilnostjo delovnega prava za prilagajanje novim oblikam dela,
5. paketom obsežnih reform (davčna, zdravstvena, delovna in pokojninska reforma),
6. investicijami v izobraževanje in šolski sistem, s katerimi bi se borili proti pomanjkanju kvalificirane delovne sile.

Slovenija še vedno ostaja prava izbira nemških podjetij in 80 % bi jih ponovno investiralo v Sloveniji. Vendar mora slovenska politika izvesti nujne strukturne reforme, s katerimi bi predvsem v EU dvignila konkurenčnost Slovenije in privlačnost za visoko kvalificirano delovno silo. Nemška podjetja v Sloveniji predstavljajo močan steber gospodarske rasti in znatno prispevajo k rasti slovenskega izvoza.

Slovensko-nemška gospodarska zbornica s sedežem v Ljubljani je del globalne mreže bilateralnih nemških gospodarskih zbornic, ki se nahajajo v več kot 90 državah po svetu. S ciljem spodbujanja trgovinskih in poslovnih odnosov med Slovenijo in Nemčijo je zbornica, od svoje ustanovitve leta 2006, prvi naslov za nemška podjetja in združenja glede informacij o slovenskem trgu in prvi naslov za slovenska podjetja ter združenja glede informacij o nemškem trgu.